

غرب به دنبال فشار بر ایران برای

دستیابی به امتیازات بیشتر

لابی‌های صهیونیست‌ها
بی‌وقفه ادامه دارد

پس از نامه نگاری‌های اخیر میان ایران و آمریکا بر سر پیشنهادهای بپورل گویا چندان نتیجه خاصی به دست نیامده و آمریکا در آخرین اظهارنظر خود اعلام کرد پاسخ‌های ایران دلگرم کننده نبوده است هر چند هنوز پاسخ قطعی از ارائه نکرده است، در حالیکه در دو هفته گذشته احتمال امضای توافق بعید به نظر نمی‌رسید و در این بین تغییر مواضع آمریکا و اتحادیه اروپا در مقابل توافقی احتمالا تحت تاثیر عاملی خارج از مرز یعنی مخالفین برجام در خارج از ایران با هدایت رژیم صهیونیستی بوده است. این روند ادامه داشت تا به یکباره اتحادیه اروپا نیز با تغییری واضح بیانیه‌ای علیه ایران در روز گذشته صادر کرد. فرانسه، آلمان و انگلیس (تروئیکای اروپا) در بیانیه‌ای از خواسته ایران در مذاکرات احیای توافق هسته‌ای مبنی بر اینکه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تحقیقاتش درباره ذرات اورانیوم یافت‌شده در سه سایت هسته‌ای را به پایان برساند، ابراز نارضایتی کرده و مدعی شدند، این خواسته مذاکرات را به خطر می‌اندازد؛ این صحبت نیز در شرایطی مطرح می‌شود که ایران نسبت به وضعیت هسته‌ای خود پاسخ‌های لازم را به آژانس ارائه داده است و هنوز زیر نظر این نهاد بین‌المللی فعالیت می‌کند. هر چند رفتارهای دوگانه اروپا در پیوند با رژیم صهیونیستی سابقه دارد و پیش‌تر نیز سفر گروسی در خردادماه به تل‌آویو گویای همین رفتارهای دوگانه است. اما نکته قابل توجه واکنش نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به این بیانیه بود که ضمن ابراز خرسندی از این بیانیه ضد ایرانی اعلام کرد اطلاعات فوق برای ایجاد چالش‌های هسته‌ای جدید در مذاکرات را آن‌ها به کشورهای اروپایی داده‌اند؛ لاپید مشخصا اعلام کرده است: «هنوز زود است که بگوییم آیا در متوقف کردن توافق هسته‌ای موفق بوده‌ایم یا نه اما اسرائیل برای هر تهدید یا سناریوی آماده است.» اقدامات ضد ایرانی رژیم صهیونیستی در اینجا به پایان نرسید و لاپید شب گذشته برای گفت‌وگویی با مسئولین آلمانی وارد برلین شد. تور اروپایی که لابی‌های صهیونیستی آغاز کرده‌اند بیابانگر تلاش بی‌سابقه آن‌ها در آستانه دستیابی به توافق است. خبرگزاری فرانسه به نقل از یک مقام دیپلماتیک صهیونیستی که ترجیح داد نامش ذکر نشود، تأیید کرد که ایران محور مذاکرات هیات اسرائیلی در برلین خواهد بود. این مقام به خبرگزاری فرانسه گفته است: «تداوم هماهنگی مواضع و تأثیرگذاری بر موضع اروپامهم است زیرا آلمان نقش مهمی در این امر دارد.» اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها نیز اکنون در درون یک تضاد معنایی در مواجهه با اسرائیل قرار گرفته‌اند، زیرا این کشورهای مدعی صلح هسته‌ای برای گفت‌وگو با ایران بر سر مسائل هسته‌ای با رژیم صهیونیستی بوده و کسب اجازه می‌کنند که ضمن داشتن سلاح هسته‌ای از عضو آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است نه هیچ پیمان ضد هسته‌ای دیگری و همواره نیز نقض قوانین بین‌المللی را در سابقه دارد. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران نیز در پاسخ به این رفتارها گفته است: «هیه تأسف است که کشورهای اروپایی از یکسو به حمایت تمام‌قد از رژیمی می‌پردازند که صدها کلاهک اتمی در اختیار داشته و به هیچ‌یک از ساز و کارهای منع اشاعه بین‌المللی پایبند نیست و از سوی دیگر علیه برنامه هسته‌ای کاملاً صلح‌آمیز جمهوری اسلامی ایران که در معرض گسترده‌ترین بازرسی‌ها قرار داشته، به فشارسازی می‌پردازند. باعث تأسف است که سه کشور اروپایی با این بیانیه سنسچیده، گام در مسیر رژیم صهیونیستی مبنی بر شکست مذاکرات گذاشته‌اند و بدیهی است در صورت تداوم چنین رویکردی، باید مسؤلیت نتایج آن را نیز بپذیرند.» این رفتارها نشان می‌دهد طرف مقابل برای مذاکره از صداقت لازم برای یک گفت‌وگو بی‌طرف برخوردار نیست و کارشکنی‌های آن‌ها همواره ادامه خواهد داشت و ثابت می‌کند درخواست اخذ تصمیم از سوی ایران چندان هم حرف بی‌راهی در مقابل این طرفین کارشکن نبوده است.

سورنا ستاری استعفاداد؟

مرد آرام کابینه خدا حافظی می‌کند؟

خدا حافظی آخرین بازمانده دول روحانی از دولت رئیسی روز گذشته رخ داد. ستاری در تاریخ ۱۳ مهر ۱۳۹۲ با روی کار آمدن دولت یازدهم و با حکم حسن روحانی به عنوان معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری منصوب شد و از آن زمان تاکنون در این سمت فعالیت می‌کند. زمزمه‌های برکناری و استعفای ستاری پیش از این و با روی کار آمدن دولت سیزدهم نیز مطرح شده بود و همزمان با آن بسیاری از فعالان دانش‌بنیان درخواست داشتند این جایگاه مهم علمی و فناوری با تمدید حکم ستاری با صدور حکم فرد جایگزین آن از سوی رئیس‌جمهور تعیین تکلیف شود. اکنون پس از گذشت ۱۵ ماه از فعالیت دولت سیزدهم، مجدداً زمزمه استعفای معاون علمی و فناوری مطرح شده و پیگیری حاکی از آن است که وی به تازگی استعفای خود را به رئیس‌جمهور تقدیم کرده اما تا این لحظه تأیید یا عدم تأیید استعفای وی به صورت رسمی مطرح نشده است. سورنا ستاری دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری مهندسی مکانیک را در دانشگاه صنعتی شریف گذرانده و از سال ۱۳۸۷ عضو هیات علمی و هم‌اکنون دانشیار این دانشگاه است.

نگاهی به عملکرد ستاری

سورنا ستاری فرزند منصور ستاری است. او در سال ۱۳۴۴، به عنوان مدیرعامل سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت انتخاب شد، اما یک سال بعد از سمتش استعفاداد. ستاری در تاریخ ۱۳ مهر ۱۳۹۲ با حکم حسن روحانی به عنوان معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری منصوب شد. او در تاریخ ۲ مهر ۱۳۹۲ با حکم بنی‌امدار زنگنه، وزیر نفت به عنوان رئیس پژوهشگاه صنعت نفت منصوب گردیده بود که پس از انتصاب به سمت معاونت علمی رئیس‌جمهور در بیست و نهم همان ماه جای خود را به حمیدرضا کاتوزیان داد. حسن روحانی رئیس‌جمهور دولت یازدهم و دولت دوازدهم در تاریخ بیست و پنجم مردادماه ۱۳۹۶ در زمان مذاکرات مجلس برای رأی اعتماد به وزرا، ستاری را دوباره به عنوان معاون علمی و فناوری خود منصوب کرد. ستاری درباره کودکی خودش می‌گوید: «من در زمان جنگ ایران و عراق ۷ تا ۸ سال داشتم و همه چیز را در کم می‌کردم. زمانی که پدرم به شهادت رسیدند ۲۲ ساله و دانشجوی ترم اول کارشناسی ارشد دانشگاه صنعتی شریف بودم و تمام دوران کودکی‌م را در این محیط و این انتخابات و از سوی دیگر نگاه مردم به انتخابات اینگونه شد و دولتین تصمیم گرفتند در موضعی بی‌طرف از همتی حمایت نکنند. در همین راستا اخیراً کتابی تحت عنوان «بزنگاه» نوشته حسام رضایی منتشر شده که در آن همتی از دلایل کاندیداتوری خود و مسائل پیرامون انتخابات صحبت کرده است. این کتاب که با عنوان فرعی «جستاری تاریخی - ژورنالیستی درباره بازیگران انتخابات ۱۴۰۰» منتشر شده به ثبت و تحلیل اخبار و وقایع انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم حول پنج چهره شاخص آن یعنی سیدحسن خمینی، محمدجواد ظریف، علی لاریجانی، عبدالناصر همتی و سیدابراهیم رئیسی، پرداخته که علاوه بر بررسی کنشگری این پنج چهره، شامل دو مصاحبه اختصاصی با محمدجواد ظریف و عبدالناصر همتی است.

ماجرای یک انتخابات

یک سال و اندی از انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم که در خرداد ماه ۱۴۰۰ برگزار شد و حواشی پیرامون آن می‌گذرد اما هنوز هم برای عدای پرسش‌هایی در خصوص آن انتخابات، رد صلاحیت برخی چهره‌های شاخص همچون اسحاق جهانگیری و علی لاریجانی و میزان مشارکت مردم طرح می‌شود. با این حال آنچه مسلم است صحبت در مورد برخی اتفاقات شاید بتواند پاسخ برخی پرسش‌ها را بدهد. اینکه انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم نیز مانند سایر انتخابات‌ها شرایط خاص خود را داشت. از سوی رویکردهای حاکمیت نسبت به انتخابات و از سوی دیگر نوع نگاه مردم که شرایط حاضر در انتخابات را رقم می‌زد. اساساً جدای از سمت‌گیری‌های انتخاباتی نهادهای حاکمیتی؛ این نوع نگرش مردم به انتخابات و همچنین تأثیر عملکرد انتقادآمیز دولت روحانی و جریان حامی بود که موجبات کاهش مشارکت مردم را فراهم آورد. این در حالی است که در درون انتخابات ۱۴۰۰ نیز حواشی کمی شاهد نبودیم. از تلاش اکثریت قریب به اتفاق کاندیدها برای رأی آوری یک کاندیدا که عمل می‌کردند تا کاندیداهایی که خودشان به صورت مستقل آمده بودند اما رسانه‌ها و جریانات مخالف آنها را نماینده وضع موجود می‌دانستند. چه اینکه نه دولت و نه اصلاح‌طلبان به طور رسمی از هیچ یک از کاندیداهای مستقل حمایت نکردند. این موضوع باعث شد تا عبدالناصر همتی و محسن مهرعلیزاده نتوانند آنطور که باید و شاید در عرصه انتخابات به کنشگری بپردازند و در نهایت نیز با آرای کمتر از آنچه تصور می‌شد از گردونه رقابت کنار رفتند و سیدابراهیم رئیسی با پیروزی بر رقیب هشتمین سکاندار دولت در ایران باشد. دولتی که امروز با گذشت بیش از

ستاری، مدارج کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری مهندسی مکانیک را در دانشگاه صنعتی شریف گذرانده. از سال ۱۳۸۷ عضو هیات علمی این دانشگاه و همچنان به عنوان دانشیار مشغول تدریس و تحقیق در دانشکده مهندسی انرژی دانشگاه صنعتی شریف و پژوهشکده علوم و فناوری انرژی دانشگاه صنعتی شریف است. وی که پژوهش‌هایی در حوزه انرژی‌های نو و کارایی انرژی داشته، عضو هیات علمی و سرپرست گروه مدیریت و بهینه‌سازی انرژی پژوهشکده علوم و فناوری انرژی دانشگاه صنعتی شریف است.

عدم تحصیل در آمریکا به خواست پدر

سورنا ستاری عنوان کرده اگرچه توانست از سوی دانشگاهی در آمریکا بورس تحصیلی بگیرد، اما به خواست پدرش منصور ستاری فرمانده نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به آمریکا نمی‌رود و در دانشگاه صنعتی شریف ادامه تحصیل می‌دهد. او در این باره می‌گوید: «بعد از گذراندن دوره کارشناسی‌ام چون در دانشگاه شریف شاگرد اول دوره لیسانس شده بودم، بورس دانشگاهی منصور ستاری، من، سورنا و... به چاپ می‌رسید و دلایل هم این بود که می‌گفتند اگر همه مقالات از یک نفر باشد خوب نیست. سورنا

گفتند: «ترو» چون اگر بروی ممکن است برنگردی و این نه به نفع تو و نه به نفع من است.»

انتخابات ریاست‌جمهوری دهم

ستاری در دوران تبلیغات انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۱۳۸۸، طی نشستیه که در دانشگاه شریف برگزار شد، از میرحسین موسوی حمایت نموده و دولت محمود احمدی‌نژاد را مورد انتقاد قرار داد. وی همچنین در این نشست بیان نمود «از سهمیه شاهد برای ورود به دانشگاه استفاده نکرده‌است.» سورنا ستاری در سال ۱۳۹۲ با پیروزی حسن روحانی در انتخابات دولت یازدهم جمهوری اسلامی ایران، حکم معاونت خود را در عرصه علم و فناوری و همچنین ریاست بنیاد ملی نخبگان را دریافت کرد. ستاری جوان‌ترین عضو کابینه یازدهم بود و نگاه جدی و مخالفت سرسختانه او با اقتصاد مبتنی بر منابع نفتی و خام‌فروشی به خوبی در جامعه شناخته شد.

ادامه کار در دولت دوازدهم

حسن روحانی با انتخاب دوباره و روی کار آمدن به عنوان رئیس‌جمهور دولت دوازدهم، او را برای چهار سال دیگر به عنوان معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری معرفی کرد.

ناگفته‌های یک کاندیدای انتخابات ۱۴۰۰

کاندیدایی که به پای دولت سوخت

عبدالناصر همتی: روحانی مخالفت کرد؛ جهانگیری گفت هیچ کمکی به تو نمی‌کنم

یکی سال با مشکلات و مسائل مختلف دست به می‌زد. با این حال آنچه مسلم است صحبت در مورد برخی اتفاقات شاید بتواند پاسخ برخی پرسش‌ها را بدهد. اینکه انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم نیز مانند سایر انتخابات‌ها شرایط خاص خود را داشت. از سوی رویکردهای حاکمیت نسبت به انتخابات و از سوی دیگر نوع نگاه مردم که شرایط حاضر در انتخابات را رقم می‌زد. اساساً جدای از سمت‌گیری‌های انتخاباتی نهادهای حاکمیتی؛ این نوع نگرش مردم به انتخابات و همچنین تأثیر عملکرد انتقادآمیز دولت روحانی و جریان حامی بود که موجبات کاهش مشارکت مردم را فراهم آورد. این در حالی است که در درون انتخابات ۱۴۰۰ نیز حواشی کمی شاهد نبودیم. از تلاش اکثریت قریب به اتفاق کاندیدها برای رأی آوری یک کاندیدا که عمل می‌کردند تا کاندیداهایی که خودشان به صورت مستقل آمده بودند اما رسانه‌ها و جریانات مخالف آنها را نماینده وضع موجود می‌دانستند. چه اینکه نه دولت و نه اصلاح‌طلبان به طور رسمی از هیچ یک از کاندیداهای مستقل حمایت نکردند. این موضوع باعث شد تا عبدالناصر همتی و محسن مهرعلیزاده نتوانند آنطور که باید و شاید در عرصه انتخابات به کنشگری بپردازند و در نهایت نیز با آرای کمتر از آنچه تصور می‌شد از گردونه رقابت کنار رفتند و سیدابراهیم رئیسی با پیروزی بر رقیب هشتمین سکاندار دولت در ایران باشد. دولتی که امروز با گذشت بیش از

سهم‌زنان
در برنامه هفتم
توسعه

زنان چه سهمی در برنامه هفتم توسعه دارند؟ رئیس فراکسیون زنان و خانواده مجلس شورای اسلامی یکی از نکات مهم سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه را توجه به رشد و شکوفایی زنان و رفع موانع این مسیر عنوان کرد و گفت که این موارد زمینه‌ساز طراحی و تصویب احکام جامع و تحولی برای زنان و خانواده است. فاطمه قاسم‌پور در مطلبی در صفحه توئیتر خود با اشاره به ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه نوشت: «سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه توسط رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد. یکی از نکات مهم در این سیاست‌ها توجه به رشد و شکوفایی زنان و رفع موانع این مسیر است.

خروج موقتی برجام
از دستور کار
ایران و آمریکا

باز هم اذهان به سمت مذاکرات هسته‌ای است. دیروز یک نماینده پیشین مجلس گفت: به نظر می‌آید احیای برجام حداقل به طور موقت از دستور کار ایران و آمریکا خارج شده است. حشمت... فلاحت‌پیشه با اشاره به بیانیه روز شنبه تروئیکای اروپا که در آن ایران را متهم کرده که برجام را به خطر انداخته است اظهار کرد: اروپایی‌ها از ابتدا طرف‌تأثیرگذاری در مذاکرات نبودند و نقش میناجی داشتند. فلاحت‌پیشه گفت: طرف‌های اروپایی‌ای عمیقاً مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و سه کشور اروپایی یا حتی روسیه و چین ایران را به مذاکرات وارد کردند چون با آمریکا مستقیم وارد مذاکرات نمی‌شد.

طبقه متوسط
کوچک شده است

اقتصاددان مطرح ایرانی که در مجلس هفتم نمایندگی مردم تهران را عهده‌دار بود، از نقد دولت اصولگرایایی ندارد چراکه معتقد است نقد هدیه‌ای است که می‌توان پیشکش دولت‌ها کرد تا مشکلاتشان را حل کنند. محمد خوش‌چهره تأکید کرد طبقه متوسط در ایران کوچک شده است. وی تأکید داشت باید به مصداق‌ها و سیاستگذارهای پرداخت تا امکان نقد عملکرد دولت‌ها فراهم شود. وی تصریح کرد: در مورد خطر اینکه لشکر بیگاران بیرون بزنند و... چنین نظری ندارم. اگر قرار بود چنین اتفاقی بیفتد تا به حال رخ نداده بود.

رحمان قهرمانپور در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

دوران طلایی احیای برجام را

از دست ندهیم

آرمان ملی - سهیل ثابت: نشست فصلی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آغاز شده و اعضای آژانس در طول چند روز آینده به مسائل گوناگونی رسیدگی خواهند کرد. از جمله مواردی که در دستور کار آژانس انرژی اتمی قرار دارد، مساله امنیت نیروگاه هسته‌ای اوکراین، مساله اتمی کره شمالی و تهدیدات اتمی این کشور است همچنین یکی از مهم‌ترین دستورالعمل‌های این دوره آژانس مربوط به پرونده هسته‌ای ایران است. در نشست قبلی آژانس، قطعه‌نامه‌ای علیه ایران صادر شده و از تهران خواستند که در ارتباط با سوال‌های مطرح شده پاسخ مناسب دهد. این قطعه‌نامه اگرچه از سوی ایران نامطلوب خوانده شد اما تهران در پاسخ به پیشنهادهای اروپایی‌ها خطاب به آمریکایی‌ها اعلام کرده که شرط ایران برای احیای برجام، بسته شدن پرونده پادمان در آژانس است. آمریکا نیز در مقابل اعلام کرده که این مساله مربوط به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است و تهران باید به سوالات آژانس پاسخ قانع کننده دهد. به نظر می‌رسد احیای برجام در ایستگاه پادمان به دست‌انداختن بلندی خورده است که به منظور عبور از آن باید طرفین در کنار آژانس قرار گرفته و به یک راه‌حل مشترک دست یابند. برای بررسی نشست اخیر شورای حکام و تحولات احیای برجام «آرمان ملی» با رحمان قهرمانپور، کارشناس مسائل بین‌الملل به گفت‌وگو پرداخته است که می‌خوانید.

نشست آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آغاز شده و یکی از پرونده‌های حساس این دوره از فعالیت آژانس پرونده هسته‌ای ایران است. برخی بر این باورند که احتمالاً آژانس بیانیه شدیدی علیه تهران صادر می‌کند و بعید نیست پرونده ایران را به شورای امنیت بفرستد، تا چه میزان این احتمال وجود دارد؟

شورای حکام متشکل از ۲۵ کشور دارای توان هسته‌ای است که تعدادی اعضای ثابت دارد و تعدادی اعضای غیر ثابت. در شورای حکام همیشه کشورهای غربی حضور داشتند و سایر طرف‌ها مثل جنبش عدم تعهد و... هم بوده‌اند، اما همواره کشورهای غربی در آژانس دست بالا را داشته‌اند. طی یک سال گذشته که پرونده ایران در آژانس مطرح شده معمولاً آژانس در اکثر موارد خود را در جهت توافقات سیاسی کشورها با آژانس تعریف می‌کند. با این حال اما اینکه آژانس این بار چه خواهد کرد، به نظر می‌رسد در شرایط فعلی امکان اینکه آژانس قطعنامه تندی علیه تهران صادر کند وجود ندارد. البته به نظر می‌رسد که آژانس قصد دارد فشار بر ایران را افزایش دهد تا ایران در ارتباط با پرسش‌های مطرح شده آژانس در مورد سه مکان اعلام شده پاسخ‌های بیشتری بدهد. از این جهت این امکان وجود دارد که بیانیه نه چندان تندی در ارتباط با پرونده هسته‌ای ایران از سوی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی صادر شود و از تهران درخواست شود که به همکاری با آژانس در ارتباط با مسائل و پرسش‌های مطرح شده، ادامه دهد.

دبیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بارها اعلام کرده که آژانس نهادی مستقل است. آیا با وجود لابی قدرتمند آمریکا و اروپا در آژانس می‌توان بر این ادعای گروسی مهر تأیید زد؟

امتی باید به این نکته مهم تأکید داشت که ورود و خروج از پیمان آن پی‌تی منوط به تصمیم شورای امنیت است. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز به واسطه این مساله بیشتر از سایر نهادها متأثر از فضای سیاسی و خواست قدرت‌های بزرگ است. چون این مساله ارتباط مستقیم به امنیت بین‌الملل دارد و قدرت‌های بزرگ و حتی روسیه و چین به پیمان هسته‌ای بعد از جنگ جهانی دوم به منظور جلوگیری از افزایش تعداد کشورهای هسته‌ای منافع مشترک دارند. در کنار این اصل کلی، بسته به مدیر کلی که در راس آژانس قرار می‌گیرد، این نهاد سعی خواهد کرد میزان استقلال و فعالیت خود را بیشتر کند یا از میزان استقلال و فعالیت خود بکاهد. مثلاً در دوران البرادعی وی تلاش می‌کرد در کنار بخشی از کشورها قرار گیرد. آقای آملانو هم دیدگاه خاص خود را داشت، اما آقای گروسی بر طرفی را رعایت نمی‌کند. اظهارات اخیر آقای گروسی بی‌طرفی را زیر سوال برده است.

ایران اعلام کرده است یکبار برای همیشه باید منظر مربوط به پادمان کنار گذاشته شود اما به نظر می‌رسد غربی‌ها قصد دارند با باز نگذاشتن این مساله همواره بهانه داشته باشند تا هر وقت خواستند از این موضوع علیه ایران استفاده کنند؛ چه میزان احتمال بسته شدن همیشگی پرونده پادمان را در آژانس می‌دهیم؟

آژانس در طول سال‌های گذشته پرونده‌های بازی در ارتباط با ایران داشته است. به عبارت دیگر موضوع ایران تحت فشار غربی‌ها هیچ‌گاه از دستور کار آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خارج نشده است. در کنار این مساله و در این دوره شاهد هستیم که مساله کره شمالی و نیروگاه اوکراین هم در دستور کار آژانس قرار دارد. بنابراین مشاهده می‌کنیم که هیچ‌گاه موضوعات مهم از نظر آژانس کنار گذاشته نمی‌شود. نیت آنها این است که همواره استدخوان لای زخمی داشته باشند تا به ایران فشار آورند.

با توجه به شرایط فعلی و موضع‌گیری ایران، آمریکا و اروپا تا چه میزان ممکن است برجام احیا گردد؟

در حال حاضر وقفه کوتاهی در مذاکرات به وجود آمده و باید مشاهده کرد طرفین چگونه می‌خواهند، از این شرایط بیرون بیایند. در مجموع با توجه به شرایط و اعلام نظرات طرفین فعلاً نمی‌توان رأی به پایان مذاکرات داد. احتمالاً مذاکرات پیرامون برجام در وقتی دیگر ادامه می‌یابد، اما احتمال احیای برجام نسبت به دو هفته قبل کاهش یافته و حتی ممکن است ادامه برجام به بعد از انتخابات کنگره آمریکا هم موکل شود.